

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ „КРЕМЕНЧУЦЬКА
ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ“
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Комунального закладу
вищої освіти “Кременчуцька
гуманітарно-технологічна академія”
Полтавської обласної ради

Протокол № 7 від 16.02.2026

Голова вченої ради

Леся Крупіна
Леся КРУПІНА

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти
**“ВИКОРИСТАННЯ ШІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ”**

Введено в дію наказом
№ 58/од від 16.02.2006

Директор

Леся Крупіна
Леся КРУПІНА

Кременчук – 2026

Розробник(и): Комунальний заклад вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради (Брусник Ю. М., викладач фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії; Лисенко Т. І., вчитель Наукового ліцею «Політ» Комунального закладу вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, заслужений учитель України).

Напрямок підвищення кваліфікації: цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904).

Термін дії програми: з 01.04.2026 до 01.04.2031 року.

Рецензенти:

1. Шостя Світлана Петрівна, методист центру підтримки дистанційної освіти і цифрової грамотності Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського
2. Брусник Наталія Володимирівна, директор Білецьківського ліцею.

© Брусник Ю. М., Лисенко Т. І.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми «Використання ІІІ в професійній діяльності сучасного вчителя» для вчителів закладів загальної середньої освіти полягає в необхідності підготовки вчителів до роботи за новим Державним стандартом базової середньої освіти в контексті вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», та на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Сучасна освіта потребує етичного та відповідального використання інструментів на основі ІІІ, що повинно сприяти застосуванню систем ІІІ на благо учнів та вчителів, покращуючи практику викладання і навчальний досвід учнів.

Цільова група: учителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: Реалізація програми передбачає використання слухачами цифрових пристроїв з підключенням до інтернету під час виконання практичних завдань.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: Інституційна (денна).

Мета підвищення кваліфікації: Професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти, необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Підготовка вчителів до ефективного використання штучного інтелекту в освітньому процесі з метою отримання доступу до нових інструментів та ресурсів для організації освітнього процесу, автоматизації виконання рутинних завдань, вдосконалення цифрової компетентності вчителів, підвищення мотивації та залученості учнів до навчання, підготовки учнів до життя та роботи в епоху ІІІ.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей;
- формування здібностей оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми з використанням засобів ІІІ;

- підвищення ефективності використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій для розробки та впровадження інноваційних методів навчання;
- підвищення обізнаності вчителів про можливі ризики та виклики використання ШІ для критичної, ефективної та етичної взаємодії з системами штучного інтелекту.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

ЗК.02. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)

ЗК.03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)

ЗК.04. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)

ЗК.05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Професійні компетентності:

A2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів

A2.4. Здатність добирати та використовувати сучасні та ефективні методики та технології навчання, виховання та розвитку учнів

A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення

A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси.

A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

B1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

В1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Г1.2. Здатність планувати освітній процес.

Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.

Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати індивідуальні професійні потреби.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Слухач повинен знати:

- Основні поняття штучного інтелекту (ШІ) – машинне навчання, глибинне навчання, нейронні мережі.
- Різні типи ШІ-інструментів, що використовуються в освіті.
- Як використовувати ШІ-інструменти для викладання та оцінювання.
- Як створювати навчальні матеріали з використанням ШІ.
- Як оцінювати ефективність використання ШІ в освіті.
- Етичні та правові аспекти використання ШІ в освіті.

Слухач повинен уміти:

- Вибирати та використовувати ШІ-інструменти для викладання та оцінювання.
- Створювати навчальні матеріали з використанням ШІ.
- Оцінювати ефективність використання ШІ в освіті.
- Критично мислити щодо етичних та правових аспектів використання ШІ в освіті.
- Ділитися досвідом та кращими практиками використання ШІ в освіті з іншими вчителями.

Слухач повинен усвідомлювати:

- Потенціал ШІ для покращення освітнього процесу.
- Важливість етичного та відповідального використання ШІ в освіті.
- Необхідність постійного самовдосконалення та вивчення нових ШІ-інструментів.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

У ході курсів підвищення кваліфікації слухачі повинні опанувати теоретичні питання та виконати практичні завдання з таких модулів:

1. Вступ до штучного інтелекту (ШІ) в освіті – виконання тестових завдань – 10 балів
2. Розвиток цифрових навичок вчителів – виконання практичних завдань – 45 балів:
  - Генерація текстів для організації освітньої діяльності: плани уроків, навчальні тексти, творчі завдання, плани навчальних проєктів.
  - Генерація та опрацювання зображень: покращення якості, підстановка об'єктів, зміна художнього стилю.
  - Генерація анімованих, звукових та відео матеріалів.
3. Використання ШІ для автоматизації виконання завдань – виконання практичних завдань – 30 балів:
  - Створення навчальних комп'ютерних презентацій.
  - Автоматизоване створення різномірних тестових завдань.
4. Впровадження ШІ в шкільну культуру – виконання тестових завдань – 15 балів.

Сертифікат про підвищення кваліфікації буде видано за умови виконання завдань (тестових та практичних) з усіх модулів та отримання сумарно не менше 60 балів зі 100 можливих.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації.

Вартість: 800 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено проведення інтерактивних лекційних занять та виконання практичних кейсів з використанням цифрових технологій.

Особливістю практичних занять є розробка навчальних та контролюючих матеріалів до конкретних тем загальноосвітніх предметів з використанням технологій штучного інтелекту.

Самостійна робота передбачає розроблення навчально-методичних матеріалів чи виконання інших видів діяльності відповідно до змісту програми.

Підсумковими заходами є тестування та презентація індивідуальних портфоліо, які сприятимуть комплексній оцінці засвоєння матеріалу й формуванню навичок використання ШІ.

Зміст програми складається з 4 модулів та 10 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення першого та четвертого модулів слухачі складають підсумкові тести, в процесі вивчення другого та третього модулів створюють електронне портфоліо. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати слухачі, – 100 балів. Прохідний бал – 60. Учасники, які успішно пройшли навчання, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 4 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 8 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Вступ до штучного інтелекту (ШІ) в освіті					
Тема 1.1 Основні поняття штучного інтелекту	1				1
Тема 1.2 Потенціал ШІ для трансформації освіти	1			1	2
Разом за модулем	2			1	3
Модуль 2. Розвиток цифрових навичок вчителів					
Тема 2.1. Інструменти генерації та опрацювання текстів на основі ШІ		2	1		3
Тема 2.2. ШІ-арт та інші креативні застосування		4	2		6
Разом за модулем		6	3		9
Модуль 3. Використання ШІ для автоматизації виконання завдань					
Тема 3.1. Адміністрування та планування уроків		2	1		3
Тема 3.2. Створення навчальних матеріалів		6	3		9
Тема 3.3. Перевірка та оцінювання виконаних завдань		2	1		3

Разом за модулем		10	5		15
Модуль 4. Впровадження ШІ в шкільну культуру					
Тема 4.1. Розвиток критичного мислення в епоху ШІ	1				1
Тема 4.2. Кібербезпека та онлайн-етика	1			1	2
Разом за модулем	2			1	3
Усього	4	16	8	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Вступ до штучного інтелекту (ШІ) в освіті

Тема 1.1. Основні поняття штучного інтелекту

Зміст: Поняття та завдання штучного інтелекту. Історія виникнення. Машинне навчання, нейронні мережі. Етичні та правові аспекти використання ШІ. Нормативна база впровадження ШІ.

Тема 1.2. Потенціал ШІ для трансформації освіти

Зміст: Персоналізація навчання. Адаптивні навчальні системи. Віртуальні помічники та репетитори. Автоматизація виконання рутинних завдань. Створення навчальних матеріалів. Отримання та аналіз даних про результати навчання. Розвиток критичного мислення.

МОДУЛЬ 2. Розвиток цифрових навичок вчителів

Тема 2.1. Інструменти генерації та опрацювання текстів на основі ШІ

Зміст: Системи перекладу на основі штучного інтелекту. Генеративні мовні моделі. Текстові генератори. Перетворення текстових матеріалів. Порівняння систем генерації текстів. Критичне оцінювання згенерованих текстів. Генерація текстів для організації освітньої діяльності: плани уроків, навчальні тексти, творчі завдання, плани навчальних проєктів.

Тема 2.2. ШІ-арт та інші креативні застосування

Зміст: Інструменти для створення зображень на основі текстового опису, існуючого зображення, рукописних начерків. Опрацювання зображень: покращення якості, підстановка об'єктів, зміна художнього стилю. Генерації анімованих, звукових та відео матеріалів. Порівняння систем генерації зображень. Правові аспекти використання згенерованих зображень.

МОДУЛЬ 3. Використання ШІ для автоматизації виконання завдань

Тема 3.1. Адміністрування та планування уроків

Зміст: Створення планів занять. Конструктори уроків на основі ШІ. Підбір та наповнення інтерактивним навчальним контентом.

Тема 3.2. Створення навчальних матеріалів

Зміст: Інтерактивні навчальні матеріали. Автоматизоване створення структури навчальних комп'ютерних презентацій на основі існуючих текстів, зображень, текстового опису. Автоматичний підбір ілюстрацій. Дотримання авторських прав.

Тема 3.3. Перевірка та оцінювання виконаних завдань

Зміст: Автоматизоване створення різномірівневих тестових завдань. Системи автоматизованого оцінювання. Персоналізований зворотний зв'язок. Виявлення та усунення прогалин у знаннях. Забезпечення академічної доброчесності.

МОДУЛЬ 4. Впровадження ШІ в шкільну культуру

Тема 4.1. Розвиток критичного мислення в епоху ШІ

Зміст: Оцінка інформації з ШІ-систем. Виявлення упередженості в алгоритмах. Розуміння роботи ШІ-систем. Приклади завдань з застосування систем ШІ учнями.

Тема 4.2. Кібербезпека та онлайн-етика. Залікове заняття

Зміст: Захист особистих даних. Відповідальне та етичне використання ШІ. Кібербулінг та онлайн-ризика. Рефлексія.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Генерація текстів для організації освітньої діяльності: плани уроків, навчальні тексти, творчі завдання, плани навчальних проєктів.
2. Генерація та опрацювання зображень: покращення якості, підстановка об'єктів, зміна художнього стилю.
3. Генерація анімованих, звукових та відео матеріалів.
4. Створення навчальних комп'ютерних презентацій.
5. Автоматизоване створення різномірівневих тестових завдань.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання (за потреби)

Не передбачено

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 груд. 2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
3. Дорожня карта регулювання штучного інтелекту в Україні. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukraini-prezentuemo-dorozhnyu-kartu>

Основна література

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>
2. Куцак Л. В. Штучний інтелект у сучасній освіті: перспективи застосування та виклики. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 2025, 74: 27-37.

Додаткова література

1. Паламар С., Науменко М. Штучний інтелект в освіті: використання без порушення принципів академічної чесності. Educological discourse, 2024, 1.44: 68-83.
2. Бердо Р. С., Расюн В. Л., Величко В. А. Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. Академічні візії, 2023, 22.